

Tüzelő- és fűtőberendezések biztonságos használata

Fűtési technológiától függetlenül komoly veszélyt jelenthet, ha a készüléket nem rendeltetésszerűen használjuk, ha szabálytalan a kivitelezés, illetve ha elmulasztjuk a műszaki felülvizsgálatot vagy ellenőrzést. A nem rendeltetésszerű használat következtében jelentős anyagi kárral és esetenként súlyos sérülésekkel járó tüzesetek alakulhatnak ki, sőt, robbanás is előfordulhat.

Nagyobb eséllyel rakódik le káros anyag az olyan égéstermék-elvezető rendszerben, amelyben hulladékot vagy más, nem előírás szerinti tüzelőanyagot égetnek, az így elzáródott kéményből pedig a káros anyagok áramolhatnak vissza. Ezek a veszélyforrások a megfelelő használattal teljesen kiküszöbölhetőek.

A műszaki felülvizsgálat és ellenőrzés fontos feltétele a fűtési rendszer biztonságos működtetésének, hiszen időben kiderül, ha valamilyen karbantartási vagy javítási munkára van szükség. Ezt a munkát is minden esetben bízunk szakemberre.

A tüzre dobott háztartási hulladék azon túl, hogy nagy mértékben szennyezi a környezetet és károsítja az egészséget, könnyen életveszélyes állapotokat idézhetnek elő otthonunkban. Környezetünk védelme, egészségünk megóvása és a biztonságos fűtés érdekében kiemelkedő jelentőségű, hogy csak a tüzelőberendezésünkhöz használható tüzelőanyagokkal fűtsünk, a kéményeket pedig szakemberrel ellenőriztessük és tisztítsassuk. A nem megfelelő tüzelőanyag-választás és a kéménykarbantartás hiánya miatt megnőtt a szilárdtüzelésű fűtőberendezésekkel felszerelt lakóingatlanokban keletkezett kéménytűzek száma. Feltehetően a fűtési költségek csökkentése érdekében sokan otthon égetik el a háztartásban felgyülemlett hulladékot. Fontos hangsúlyozni, hogy szilárdtüzelésű fűtőberendezésben kizárólag papírhulladék és veszélyesnek nem minősülő, kezeletlen, száraz fahulladék égethető el. A tüzelőberendezések használatát kormányrendelet szabályozza, az abban leírtak megsértőivel szemben a környezetvédelmi hatóság eljárást indíthat és bírságot szabhat ki, hiszen például a háztartási hulladékok otthoni fűtőberendezésben való elégetése során mérgező anyagok szabadulhatnak fel, illetve olyan kémiai reakciók indulhatnak be, amelyek új, mérgező vegyületeket hozhatnak létre. Ezek pedig a levegőbe kerülve a környező talajba, a növényzetbe és az élővizekbe is beépülhetnek. A mérgező anyagok az emberi szervezetben különféle megbetegedéseket okozhatnak, elősegíthetik például a rosszindulatú daganatok kialakulását is.

A tüzelő- és a fűtőberendezés, az égéstermék-elvezető, valamint a környezetében levő éghető anyag között olyan távolságot kell megtartani, hogy az ne jelenthessen az éghető anyagra gyújtási veszélyt. A tüzelőberendezés füstcsöve legyen fémbilincssel a falhoz rögzítve, ne tudjon szétcsúszni, kiesni a helyéről.

A tüzelőanyaggal üzemelő fűtőberendezés használatakor győződjön meg arról, hogy a szellőzés megfelelő, így megelőzhető a szén-monoxid-mérgezés.

Éghető padozatú vagy padlóburkolatú helyiségben a szilárd tüzelőanyaggal üzemeltetett tüzelőberendezés ajtaja elé olyan, fémből készült parázsfelfogót kell elhelyezni, amely biztosítja, hogy a kihulló vagy kipattanó parázs (szikra) ne juthasson az éghető padozatra, és az a tüzelőberendezés környezetében elhelyezett éghető anyagra gyújtási veszélyt ne jelentsen.

Salakot és hamut csak teljesen lehűtött állapotban, erre a célra szolgáló edénybe, a kijelölt salaktárolóba vagy a kijelölt egyéb helyre szabad kiönteni! Forró hamut tilos üríteni épületben vagy annak közvetlen közelében, illetve ott, ahol az tüzet okozhat.

A tűzveszélyes folyadékkal (olajjal) üzemelő fűtőkészülék közelében ne tároljunk fűtőanyagot. Fűtőanyagot csak kihűlt fűtőberendezésbe szabad tölteni! A tartalék folyékony tüzelőanyagot megfelelően lezárva és jól szellőztetett helyiségben kell tárolni, lehetőleg a házon kívül.

Rendszeresen (minden évben, lehetőleg a fűtési szezon megkezdése előtt) ellenőriztessük gázkészülékeink állapotát! A gázzal üzemelő tüzhelyet, propánbutángáz-palackos hőszugárzót ne használjon lakásfűtés céljára!

A fűtőberendezések, füstelvezetők okozta tüzek és balesetek, szén-monoxid-mérgezések megelőzése érdekében az alábbiakra kell odafigyelnünk:

- A nyílt lánggal működő fűtőberendezések telepítését minden esetben szakemberrel végeztessük, valamint rendszeresen vizsgáltsuk felül a készülékeket és füstelvezetőket!
- A kátrány keletkezése csökkenthető és a kéménytűz megelőzhető, ha száraz fával tüzelünk, és folyamatosan biztosítjuk az égéshez szükséges levegő-utánpótlást.
- Tartsuk tisztán a fűtőberendezések és füstelvezetők környezetét, közelükből távolítsuk el a gyúlékony, éghető anyagokat!
- A fűtőberendezést csak a gyártó által meghatározott tüzelőanyaggal üzemeljük be, begyűjtáshoz ne használjunk tűz- és robbanásveszélyes folyadékot és ne égessünk műanyag hulladékot!
- Csak száraz fát, vagy erre alkalmas éghető anyagokat használjunk!
- Háztartási hulladékkal üzemeltetni a fűtőberendezéseket szigorúan TILOS!
- Fáradt olajjal üzemeltetni a fűtőberendezést szigorúan TILOS!
- Tüzelőberendezéseket nem szabad túlterhelni, egyszerre sok fát rátenni!
- Szellőztessen rendszeresen!
- Kiskorú személyre tüzelő-fűtő berendezés beindítása, üzemeltetése veszélyt jelenthet, ezért javasolt a fenti feladatok végzését nagykorú személyre bízni!

A készüléket csak rendeltetésének megfelelően használják, sütésre-főzésre készült berendezéssel fűteni tilos. Az égéstermék elvezető nélkül üzemelő készülékek használata során gyakran szellőztessenek. A készüléket mindig arra alkalmas eszközzel (elektromos gázgyújtó, hosszú szálú gyufa) gyújtsák be.

A tüzhelyek, a kályhák és ezek tartozékai megannyi tűzveszély forrásai lehetnek, a füstelvezető csövek és kémények hibái füstmérgezéshez vezethetnek. A szén-, fa-, vagy vegyes tüzelésű kályhánkat csak aprított fával, papírral, illetve a kereskedelemben kapható alágyújtóssal gyújtsuk be. Soha ne használjunk éghető folyadékot (pl. petróleum, gázolaj, benzin) a tűz élesztésére, mert súlyos robbanás és sérülés lehet a végeredmény.

Az olajkályhákról külön is szólni kell! Begyűjtás előtt meg kell vizsgálni a kályha alatti olajfelfogó tálcát. Az összegyűlt, lecsepegő olajat, pihét ki kell takarítani, mert meggyulladhat. Begyűjtáshoz nem használható könnyen gyulladó folyadék (alkohol, benzin stb.)! Begyűjtás után az olajadagolást csak fokozatosan növeljük! Várjuk meg, míg a tüztér és a kémény jól átmelegedett! Csak akkor hagyjuk magára a kályhát, ha már egyenletes az olaj égése! Üzemelő kályha kiürülő tárolóját soha ne töltsük fel olajjal, mert az a forró kályhára

fröccsenve azonnal lángra lobban. Lehetőleg csőrös kannából, tölcséren át folyassuk az olajat a hideg kályha tartályába.

Tanácsok röviden, tömören:

- Évente egyszer a fűtési rendszert szakemberrel felül kell vizsgáltatni!
- Ismerni kell saját fűtési rendszerünk tökéletes működését!
- A kályhák körül ne tároljunk tüzelőanyagot!
- Ne szárítsunk a fűtőkészülék tetején!
- A szobai, konyhai függönyök legyenek távol a tüzelő-, fűtőberendezésektől, azokat még a szél se fújja az égőtér fölé!

Különösen ügyelni kell a fa szerkezetű (könnyűszerkezetes) épületekben létesített kandallók bekötésének műszaki megfelelőségére. A válaszfalon átvezetett füstcsövet un. Három héjú /acélső-hőszigetelő anyag-belső füstcső/ bekötőcsővel kell a kéményhez csatlakoztatni. Ezekben a házakban a kandalló mögötti falrészt nem éghető anyagú épületszerkezetből kell kialakítani, illetve e falszakaszon nem éghető anyagú burkolatot kell alkalmazni. A kandalló beépítését minden esetben megfelelő szakemberrel végeztessük el.

A szilárd tüzelőanyaggal üzemelő fűtőberendezés begyújtásához ne használjunk tűz vagy robbanásveszélyes éghető folyadékot.

Füstelvezetésre csak jól összeillesztetett, nem éghető anyagú, az égéstermék legmagasabb hőmérsékletén is megfelelő szilárdságú füstcsövet szabad használni.

A koromzsák- és tisztítóajtót tartsuk folyamatosan hozzáférhető és zárt állapotban.

A padlástérben a kémény legalább egy méteres környezetében éghető anyagot ne tároljunk.

Kémény tisztíthatóságát – annak teljes hosszában – biztosítani kell.

Az elszaporodó kéménytűzek megelőzése érdekében magas ragasztó és gyantatartamú bútortároló hulladékkal egyéb tüzelésre alkalmatlan anyagokkal (műanyag, rongy, gumi, háztartási hulladék, stb.) ne tüzeljünk.

Használaton kívüli kéményt újból használatba venni csak a kéményseprő szakember kéményvizsgálata után szabad. Az alkalmassági vizsgálat elvégzése szükséges akkor is, ha a régi tüzelőberendezést újabbra cserélik.

A gázkészülékek létesítési, üzemeltetési és karbantartási munkálataira – balesetek elkerülése végett – szigorú előírások vonatkoznak.

- **Gáz égéstermék – elvezetőt** minden esetben a tető fölé kell kivezetni.
- Új égéstermék elvezetőt, meglévő kémény gáz égéstermék-elvezetővé való átalakítását tervezni kell, terhelhetőségét számítással kell meghatározni.
- Tervezett levegő bevezető nyílások, szellőző nyílások eltakarása tilos.
- Gázüzemű tüzelőberendezést csak olyan kéményhez szabad csatlakoztatni, amely minősítéssel rendelkezik.
- **Nyitott égésterű gázüzemű tüzelőberendezések helyiségében vagy azzal légtérkapcsolatban álló helyiségben reteszelés nélkül működő – depressziót keltő – gépi berendezés nem használható (páraelszívó, szellőztető ventilátor, cserépkályha, központi porszívó, szárítógép).**

Figyelem! 1 m³ földgáz tökéletes elégetéséhez 10 m³ levegő szükséges.

Egy légbevezető nélküli fokozott légzárású ablakkal mi magunk „fojtjuk meg” a gázkészüléket és létesítünk életveszélyes helyzetet.

A szagelszívó ventilátor megfordítja a kémény huzatát és a visszaáramló égéstermék balesetet okozhat.

Az égéstermék visszaáramlásáról egyszerű módon meggyőződhetünk, ha a nyílt égésterű gázkészülék áramlásbiztosítójához (készülék felső síkjában lévő rács) a begyújtás után tükröt tartunk. Ha a tükör bepárásodik visszaáramlás van.

A fűtésrendszerek szabálytalan beépítése, üzemeltetése, a lakáshasználók és környezetük számára lappangó veszélyforrás.

Mit tegyünk tűz esetén?

- Ha tüzet, füstöt észlelünk, azonnal értesítsük a tűzoltóságot a 112-es telefonszámon! Az eloltott tüzet is be kell jelenteni!
- Gondoskodjunk a lépcsőházi szellőzés indításáról a többi lakó biztonságos menekülésének érdekében.
- A lakásunkban keletkező tüzet próbáljuk meg eloltani!
- Amennyiben nem sikerül a tüzet eloltani, azonnal hagyjuk el a lakást! A bejárati ajtót csukjuk be magunk után, ezzel megakadályozhatjuk, vagy lassíthatjuk a tűz továbbterjedését (kulccsal bezárni nem szabad).
- Kiabálással riasszuk a többi lakót!
- A meneküléshez semmilyen esetben se használjunk normál kivitelű személyfelvonót! (biztonsági lift tűz esetén is használható)
- Hagyjuk el a házat!
- Amennyiben a lépcsőház sűrű füsttel telített, ne próbáljunk meg azon keresztül menekülni. Csukjuk be a bejárati ajtót. Tájékozódás (látás) hiányában két emelet magasból sem sikerülhet a menekülés! Várjuk a tűzoltókat, hogy a rendelkezésünkre álló információkkal segíthessük a gyors beavatkozást!

Bármilyen tűz észlelése során a legfontosabb a gyors helyzetfelmérés. A tűz másodpercek alatt rohamosan elterjedhet, így ha látunk esélyt a tűz megfékezésére és eloltására, akkor azt azonnal kezdjük meg. Ha nincs ilyenre lehetőség, akkor az első dolgunk a tűzoltók értesítése legyen, és csak utána kezdjük bele a tűz oltásába, illetve a kármentésbe.

A füstérzékelő életet menthet a lakásokban!

Nemcsak a tűz gyilkos tényező, hanem a keletkező füst és a különböző mérgező gázok is. A halálos kimenetelű szerencsétlenségek legtöbbször éjszaka következnek be, ugyanis tévhit az, hogy az ember álmából is felriad a tűz első jeleire. Ez sajnos ritkán van így. Az otthonunkban előforduló tüzesetek megelőzését szolgálják azok a füstérzékelők, amelyek a mennyezeten elhelyezve hangjelzéssel riasztanak.

Az otthoni riasztók optikai elven működő füstérzékelővel vannak ellátva. Ez azt jelenti, hogy a riasztó érzékeli tud egy esetleges tűzből származó füstöt a levegőben, ugyanakkor nem érzékeli se a meleget, se a gázt, vagy közvetlenül a tüzet. Ha a füstérzékelőt megfelelően szerelik fel és kellően karbantartják, akkor veszély esetén időben fog jelezni. Tűz esetén értékes másodperceket nyerhetünk vele, ez pedig elég lehet ahhoz, hogy el tudjuk hagyni a házat és hívni tudjuk a tűzoltókat.

Hova érdemes felszerelni:

Amennyiben a teljes lakás védelmét szeretnénk biztosítani, akkor minden helyiségbe, ahol fűtő-, sütő-, vagy főző-, illetve elektromos berendezés található, szereljük érzékelőt.

Amennyiben többszintes épületben lakunk, akkor minden szinten legalább egy berendezés szükséges a minimális védelem érdekében. A mennyezet sarkától több mint 50 centiméter távolságra kell elhelyezni a készüléket.

Hova nem érdemes felszerelni:

Ne tegyük az érzékelőt olyan helyiségbe, ahol a hőmérséklet 4 Celsius-fok alá, illetve 40 fölé emelkedhet, közvetlenül ajtó és ablak mellé, radiátor vagy ventilátor közelébe, illetve a gáz- vagy villanytűzhely fölé (a sütésnél, főzésnél keletkező gőzök is működésbe hozhatják).

Figyelem!

- A füstérzékelő nem működik, ha letakarjuk, lefestjük!
- Ha lemerül az áramforrás (9V elem), hangjelzést ad!
- A riasztót füstérzékelésre tervezték, a tüzet nem tudja megakadályozni.